

E³ efektywność, ekologia, ekonomia

Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia

IV Międzynarodowa Konferencja

POWER RING

Zintegrowana Energia Europy

9 grudnia 2008 • Warszawa

POWER RING 2008 Raport

PROJEKT

*Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce.
E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia*

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ORGANIZATOR:

PROCESY
INWESTYCYJNE

PARTNERZY STRATEGICZNI:

Polska Grupa
Energetyczna

Towarowa Giełda Energii SA

Polskie Górnictwo Naftowe
i Gazownictwo SA

INFOVIDE-MATRIX
ARCHITECTING ENTERPRISE INNOVATION

EMC²
where information lives

Landis
Gyr+

manage energy better

PARTNERZY WYDARZENIA:

The energy to lead

Plus
RAZEM LEPIEJ

ORACLE®

Elektrownie
Szczytowo-Pompowe S.A.

Energia Odnawialna S.A.

MERCURIA
ENERGY TRADING Sp. z o.o.

9 grudnia 2008 roku odbyła się **IV edycja Międzynarodowej Konferencji Power Ring – Zintegrowana Energia Europy**. Konferencja, zorganizowana przez firmę Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., w której wzięło udział ponad 120 osób, miała miejsce w Muzeum Gazownictwa, przy ul. Kasprzaka 25, w Warszawie. Wydarzenie zostało dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Jak co roku, tematyka konferencji była bardzo istotna i aktualna. Celem organizatorów było odzwierciedlenie nurtu dyskusji toczącej się w Unii Europejskiej na poziomie ekspertów najważniejszych sektorów gospodarczych, dotyczącej kształtu europejskiego rynku energii i jego wpływu na pozostałe sektory oraz na środowisko.

Konferencja była kontynuacją i rozszerzeniem dyskusji rozpoczętych podczas uprzednich edycji. Poruszana problematyka, oscylując na styku obszarów ekologia – energetyka – ekonomia, ze wspólnym mianownikiem efektywność, uwzględniała różne aspekty zrównoważonego rozwoju, m.in. kwestie związane z wdrożeniem Pakietu Energetyczno – Klimatycznego, bezpieczeństwo energetyczne, dyskutowane obecnie dyrektywy unijne, rozbudowę infrastruktury i technologii energetyki oraz gazownictwa, jak również niezwykle istotną dla rynku kwestię połączeń transgranicznych. Spotkanie miało na celu identyfikację najbardziej efektywnych dróg rozwoju dla polskiej gospodarki, rozbudowy infrastruktury, wskazanie kierunków dla planowanych inwestycji. Najszerzej omawiana była problematyka związana z przyszłością europejskiego rynku energii (m.in. EU-ETS, dyrektywa IPPC, nowe technologie w zakresie biomasy, gazu, wychwytywania i sekwestracji CO₂).

Konferencja Power Ring 2008 była wydarzeniem kulminacyjnym, a jednocześnie zamykającym Projekt „**Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia**”, którego celem było propagowanie zintegrowanej polityki zarządzania w polskiej gospodarce, uwzględniającej w swoich założeniach korzyści ekonomiczne wynikające z działań na rzecz ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania energią. Spotkanie miało na celu realizację wymiaru – Ekonomia. Partnerami strategicznymi były firmy PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TGE Towarowa Giełda Energii S.A., Dalkia Polska S.A., Infovide-Matrix S.A., Landis+Gyr Sp. z o.o., EMC Computer Systems Poland Sp. z o.o. oraz PGNiG Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.

Partnerami wydarzenia były firmy – RWE Polska S.A., PGE Energia Odnawialna S.A., Elektrociepłownia „Zielona Góra” S.A., EPC Consulting S.A., Oracle Polska Sp. z o.o., Polkomtel S.A., Mercuria Energy Trading Sp. z o.o. oraz inicjatyw Green Effort Group.

Wpływ emisji gazów cieplarnianych na ocieplenie klimatu jest niezaprzeczalny. Z tego powodu polska gospodarka musi w pełni świadomie realizować zobowiązania z Protokołu z Kioto oraz założenia przyjęte w procesie legislacyjnym przez kraje członkowskie i Parlament Europejski w Pakiecie Energetyczno –Klimatycznym, Dyrektywach regulujących rynek energii czy IPPC. Intencją organizatorów Projektu była identyfikacja najważniejszych problemów, przedstawienie ich szerokiemu gronu odbiorców i wypracowanie podczas otwartej dyskusji możliwości ich rozwiązania, z uwzględnieniem kierunków zaproponowanych przez Komisję Europejską.

Już dziś stajemy w obliczu deficytu zasobów naturalnych i rosnących problemów związanych z zanieczyszczeniem środowiska. Z tego powodu ogromne znaczenie ma prowadzenie spójnej polityki uwzględniającej potrzeby społeczeństwa, gospodarki i środowiska przyrodniczego. Zrównoważony rozwój może zostać osiągnięty przez równoważenie produkcji, konsumpcji oraz tworzenie takich systemów ekonomicznych, które brałyby pod uwagę wartość środowiska przyrodniczego. Koncepcja zrównoważonego rozwoju zakłada znalezienie kompromisowych rozwiązań między rozwojem ekonomicznym, społecznym a ochroną środowiska naturalnego. Celem Projektu i Konferencji Power Ring 2008 – Zintegrowana Energia Europy, było znalezienie chociaż części najistotniejszych z wyżej wymienionych rozwiązań dla Polski, jako członka społeczności europejskiej.

Modele zrównoważonego rozwoju do polityki i gospodarki Unii Europejskiej próbuje wprowadzać w swoich dyrektywach Komisja Europejska. Jednakże cel ten nie może być osiągany kosztem destrukcji gospodarek państw członkowskich. Powinien być on dostosowany do warunków ekonomicznych oraz gospodarczych przedsiębiorstw w poszczególnych państwach, wdrażany stopniowo w zależności od stopnia rozwoju, a także przygotowania danego kraju. Polska posiada dość ograniczone możliwości szybkiego dostosowania swojej gospodarki do wytycznych postawionych przez Komisję Europejską. Z tego powodu konieczne jest wskazanie najbardziej efektywnych, a jednocześnie najmniej szkodliwych kierunków działań, zgodnych z polityką europejską.

Dla zarządzających przedsiębiorstwami oraz dla polityków staje się coraz bardziej oczywiste, że wdrożenie rozwiązań prośrodowiskowych pozytywnie wpływa na wzrost efektywności, ograniczenie kosztów funkcjonowania gospodarki, redukcję zanieczyszczeń, a nawet zdobycie przewagi konkurencyjnej. Problemem Polski są jej ograniczone

możliwości, które należy skutecznie ominąć. Właśnie prezentacji ograniczeń i znalezienia możliwości ich zniwelowania miały służyć wydarzenia zorganizowane w ramach Projektu **„Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia”**.

Znaczenie tematyki Projektu **„Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia”** jest z punktu widzenia polityki ekologicznej państwa niezaprzeczalne. Poruszane zagadnienia odnoszą się bezpośrednio do dyrektyw Komisji Europejskiej, związanych z energetyką i środowiskiem naturalnym, które nowe państwa członkowskie, a w tym Polska, muszą zaakceptować i podejmować działania zgodne z ich założeniami. Głównym celem Projektu jest upowszechnianie założeń Pakietu Energetyczno-Klimatycznego, Dyrektywy IPPC oraz promocja idei podejmowania kompleksowych i racjonalnych działań zmierzających do zabezpieczenia potencjału energetycznego i ekologicznego kraju. Dyskusje nad możliwościami wykorzystania zapisów zawartych w dyrektywach unijnych mogą przysłużyć się także do poprawy sytuacji polskiej infrastruktury i podniesienia efektywności.

Ponadto Projekt zakłada promocję działań zmierzających do integracji polityki klimatycznej z innymi politykami, głównie z polityką energetyczną. W ramach tych działań mieści się całe spektrum aktywności, dla których nadrzędnym celem jest walka z ociepleniem klimatu – m.in. upowszechnianie postaw zmierzających do ograniczania zużycia energii w połączeniu z racjonalną konsumpcją surowców w oparciu o rozwój alternatywnych źródeł energii, redukcja emisji gazów cieplarnianych, rozwój nowoczesnej infrastruktury technologicznej, integracja poczynań zmierzających zapobieganiu i kontroli zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby.

Projekt ma na celu zwrócenie uwagi polskich władz, przedsiębiorców i obywateli na konieczność prowadzenia wielowymiarowej polityki, uwzględniającej nie tylko bezpieczeństwo ekonomiczne i energetyczne, ale również ekologiczne kraju. Polityki prowadzonej w sposób zintegrowany, kompleksowy i z poszanowaniem otaczającego nas środowiska. Poprzez uświadomienie konieczności wprowadzenia zmian mających na celu poprawę efektywności i ochronę środowiska, osobom mogącym podejmować szeroko zakrojone działania na rzecz poprawy sytuacji polityczno-gospodarczej w Polsce można osiągnąć efekty, które przyniosą pożytek również przyszłym pokoleniom.

Większa świadomość wśród przedstawicieli polskiej gospodarki i wzmocnienie komunikacji na rzecz działań proekologicznych w firmach, może wpłynąć również pozytywnie na działania polskich władz.

Wyzwania związane z redukcją gazów cieplarnianych, oznaczają konieczność poszukiwania technologii niskoemisyjnych oraz bezemisyjnych. Wachlarz możliwości jest dość wąski – odnawialne źródła energii, energetyka jądrowa, technologie czystego węgla, poprawa efektywności energetycznej.

Konferencja Power Ring podzielona została na pięć części/bloków tematycznych:

- **Europejski rynek energii;**
- **IPPC a rzeczywistość - jak będzie funkcjonować w praktyce? Granice rozwoju;**
- **Panel dyskusyjny poświęcony EU-ETS;**
- **Opcje i możliwe rozwiązania;**
- **Plan działań - zadania dla: rządu, przemysłu, nauki, Komisji Europejskiej, rynku.**

Sesja I – Europejski Rynek Energii

**Prowadząca Sesję: Zenona Bańkowska, Dyrektor ds. Informacji, Promocji i PR,
Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o.**

- Założenia przyjęte przez Komisję Europejską - Derek Taylor, DG TREN, Komisja Europejska;
- Świetlana przyszłość? - Marek Kulesa, Dyrektor Biura, Towarzystwo Obrotu Energią;
- Europejski punkt widzenia - Wojciech Graczyk, Dyrektor ds. Regulacji i Modelu Rynku, RWE Polska S.A.

Pan Marek Kulesa, Dyrektor Biura TOE, omawiał kwestie przyszłości polityki energetycznej w świetle zrównoważonego rozwoju. Zwrócił uwagę na unijne uwarunkowania formalno – prawne pod kątem ograniczeń polskiej gospodarki oraz konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego. Zauważył, że polska polityka energetyczna nie ma ugruntowanych, solidnych podstaw formalno - prawnych

i znajduje się cały czas w fazie prac, zmian i nowelizacji, na przykład wciąż w fazie prac przygotowawczych jest tak ważna Polityka Energetyczna Polski do 2030, brak jest wyraźny sygnałów, jeśli chodzi o energię atomową lub wdrożenie projektu Białych Certyfikatów w Polsce. Stale mamy problemy związane z kwestią regulacji (uwolnienia cen energii elektrycznej) - nadal nie wiadomo jak będzie wyglądał proces zatwierdzania cen. Zdaniem Towarzystwa Obrotu Energią, reprezentowanego przez Pana Marka Kulesę, na polskim rynku energetycznym powinna zostać wprowadzona swobodna konkurencja, która rozwiązałaby większość problemów i naprawdę upłynniła rynek. Powinniśmy również opracować metodologię indeksu cenowego (na bazie danych gromadzonych przez URE), doprowadzić do urynkwienia handlu węglem, rozwinąć powiązania z rynkiem Europy kontynentalnej oraz zmienić formę opodatkowania energii (zmniejszając tak wysoką akcyzę).

Założenia przyjęte przez Komisję Europejską w prezentacji poświęconej przyszłości europejskiej polityki energetycznej opartej na wytwarzaniu niskowęglowym omówił Pan **Derek Taylor, DG TERN, Komisja Europejska**. Zauważył, że głównymi problemami stojącymi przed Unią Europejską są uzależnienie od importu i zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Ponadto w polityce energetycznej musimy wziąć pod uwagę zmiany klimatyczne, wywołane głównie emisją gazów cieplarnianych. Z tego właśnie powodu powstał Pakiet Energetyczno – Klimatyczny, którego główny cel – 20 procentowa redukcja emisji gazów cieplarnianych jest niezbędną koniecznością. Niezwykle istotne są również dwa pozostałe cele – 20 procentowy wzrost udziału źródeł odnawialnych w wytwarzaniu energii i 20 procentowy wzrost efektywności energetycznej. Pan Derek Taylor omówił cele i założenia poszczególnych aktów prawnych i dyrektyw opracowywanych przez Komisję Europejską związanych z Pakietem. Zwrócił uwagę na fakt, że głównym celem Pakietu i Dyrektywy EU-ETS nie jest wzrost dochodów, lecz zmniejszenie emisji. W rzeczywistości jednym z głównych zamierzeń jest ochrona klimatu, poprawa bezpieczeństwa dostępu do źródeł energii oraz uniezależnienie od importu. Konieczne jest również zachowanie równowagi pomiędzy tymi wszystkimi elementami. Pan Derek Taylor zachęcał uczestników konferencji do stałego śledzenia stron internetowych Komisji Europejskiej i zapoznawania się z pracami oraz projektami poszczególnych Dyrekcji Generalnych. Musimy działać, ponieważ patrzy na nas cały świat i jeśli nasze rozwiązania okażą się efektywne, prawdopodobnie skorzystają z nich inne kraje. Spoczywa na nas ogromna odpowiedzialność.

O postrzeganiu europejskiego rynku energii z polskiej perspektywy, w szczególności w zakresie m.in. cen energii elektrycznej, akcyzy na energię i wpływ CO₂ na cenę energii, mówił **Pan Wojciech Graczyk, Dyrektor ds. Zarządzania Regulacjami i Modelem**

Rynku, RWE Polska S.A.. W prezentacji Pana Dyrektora Graczyka, powyższe problemy zostały przedstawione jako przykłady barier w budowaniu konkurencyjnego rynku energii, konkurencyjnego wobec branży energetycznej innych krajów Unii Europejskiej. restrykcyjna regulacja cen energii doprowadzała na naszym rynku do zahamowania procesu inwestycji i uniemożliwiała budowę nowych bloków. Wyrazem obaw przed wzrostem ceny energii elektrycznej w Polsce było pozostawienie płatności podatku akcyzowego u wytwórców, w jawnej sprzeczności z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej. Nowym hamulcem jest kwestia zakupu uprawnień do emisji CO₂, które w znaczący sposób determinują ceny energii. W ramach tzw. KPRU I polski rząd w ogóle nie przydzielił uprawnień do emisji, w ramach KPRU II podział uprawnień był przedmiotem wielomiesięcznych, nieustannie zmieniających się ustaleń pomiędzy ministerstwami polskiego rządu. W tej sytuacji przedsiębiorstwa energetyczne w Polsce mają problemy z planowaniem rozwoju inwestycji. Pan Dyrektor Graczyk postulował, że polska polityka energetyczna powinna być prowadzona w taki sposób, aby na rynku faktycznie została wprowadzona realna konkurencja i przewidywalność cen.

Sesja II: IPPC a rzeczywistość - jak będzie funkcjonować w praktyce?

Granice rozwoju

Prowadzący Sesję: prof. Janusz Lewandowski, Politechnika Warszawska

- Gospodarka (Europejski System Handlu Emisjami versus ceny) - prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group;
- Konkurencyjność przemysłu - Tomasz Chruszczow, Wiceprzewodniczący Forum CO₂ Branżowych Organizacji Gospodarczych, Zastępca Koordynatora Green Effort Group;
- Wpływ Pakietu Energetyczno - Klimatycznego na rynek pracy - Kazimierz Grajcarek, Przewodniczący Sekretariatu Górnictwo i Energetyka NSZZ "Solidarność";
- Analiza skutków społeczno - ekonomicznych Pakietu Energetyczno - Klimatycznego - dr Piotr Ciżkowicz, Ernst&Young

Pan prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group, rozpoczął sesję od podkreślenia faktu, że Polska nie jest przeciwnikiem Pakietu Energetyczno - Klimatycznego. Uważamy jednak, że cele można osiągać różnymi metodami. Unia Europejska realizuje plan 3x20

w sposób nierównomierny. Zasady i punkty odniesienia dla poszczególnych działań nie są jasno zdefiniowane, szczególnie w przypadku 20 procentowego wzrostu efektywności energetycznej. W wielu przypadkach postulaty nie są poparte konkretnymi rozwiązaniami. Jesteśmy zwolennikami redukcji emisji, ale osiąganymi sposób, który nie będzie prowadził do zrujnowania naszej gospodarki. Komisja Europejska nie może ignorować polskich postulatów. Jako kraj, musimy walczyć o nasze bezpieczeństwo energetyczne i rozwój gospodarki, ponieważ grozi nam deficyt energetyczny i recesja. Naszym sukcesem jest to, że w Unii Europejskiej podjęto z nami dialog. Musimy także aktywnie działać na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii i na rzecz poprawy efektywności energetycznej, ponieważ wytwarzanie energii z atomu lub technologii CCS może zostać zaimplementowane dopiero w dalszej przyszłości. Unia Europejska powinna nam pomóc w staraniach o utrzymanie konkurencyjności naszej gospodarki.

O definicjach i rzeczywistych problemach konkurencyjności przemysłu mówił **Pan Tomasz Chruszczow, Wiceprzewodniczący Forum CO₂ Branżowych Organizacji Gospodarczych, Zastępca Koordynatora Green Effort Group**. Stwierdził, że aby utrzymać konkurencyjność powinny istnieć jasno określone akty prawne, a także należy zachować pewność i przewidywalność regulacji oraz harmonizować podejmowane działania. Ponadto musimy być zorientowani w propozycjach przygotowywanych przez Unię Europejską i uczestniczyć w ich przygotowywaniu, aby nie dać się zaskoczyć. Walczyliśmy o modyfikację Dyrektywy EU-ETS, ale przed nami jeszcze wiele trudnych wyzwań. Jednym z nich będzie niewątpliwie wdrożenie Dyrektywy IPPC. Powinniśmy pokazywać na forum europejskim nie tylko konsekwencje wprowadzenia danych aktów prawnych, ale również alternatywne metody i rozwiązania. Europa musi skoordynować swoje działania w walce o dobro swojej gospodarki i przemysłu. Zdaniem Pana Tomasza Chruszczowa głównym dylematem związanym z konkurencyjnością jest problem współdziałania pomiędzy politykami, administracją, przemysłem, energetyką ekologami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Musimy prowadzić dialog między sobą i z władzami Unii Europejskiej, abyśmy mogli osiągnąć stawiane cele.

Pan Kazimierz Grajcarek, Przewodniczący Sekretariatu Górnictwo i Energetyka NSZZ "Solidarność" zauważył, że władze europejskie próbują wprowadzić Pakiet za wszelką cenę, bez sprawdzenia jakie będą skutki społeczne poszczególnych rozwiązań. Według badań NSZZ „Solidarność” implementacja Pakietu doprowadzi do drastycznego wzrostu bezrobocia (w Unii Europejskiej pracę straci ok. 1 mln osób, w Polsce – 160-200 tys.). Może to doprowadzić do upadku gospodarki i przenoszenia produkcji

przedsiębiorstw poza UE (carbon leakage), które z kolei może podnieść emisję gazów cieplarnianych poza Unią. Innymi słowy – efekt ekologiczny nie zostanie osiągnięty. Przeniesienie inwestycji (carbon leakage) nic nie zmieni, tylko wiele osób straci pracę, a konkurencyjność gospodarki zdecydowanie spadnie. Trzeba dbać o ochronę klimatu, jednak nie za każdą cenę, nie kosztem obywateli. Pakiet Energetyczny – Klimatyczny powinien być przedstawiony do konsultacji społecznych, a związki zawodowe powinny być stroną dialogu. Unia Europejska powinna działać dla dobra wszystkich jej członków, nie tylko dla wybranych.

Dr Piotr Ciżkowicz, reprezentujący Zespół Strategii Ekonomicznej Ernst&Young, skupił się na problematyce wpływu Pakietu Energetyczny – Klimatycznego na gospodarki oparte na węglu. Podkreślił, że jeśli chcemy zahamować lub ograniczyć zmiany klimatyczne, musimy obniżyć emisję CO₂. Każdy z nas „emituje” CO₂, więc ograniczać emisję możemy w dużej i małej, codziennej skali. Musimy zrobić jak najwięcej, aby rozwinąć technologie czystego węgla i technologie niskoemisyjne. Nawet jeżeli jako Europa zmniejszymy emisje z węgla – wg prognoz wzrosną one w pozostałych częściach świata. Pakiet Energetyczny – Klimatyczny w skali globalnej zredukuje emisję w niewielkim stopniu, jednak może być znaczącym sygnałem dla świata, dlatego tak dużo zależy od sposobu wdrożenia i zgody państw członkowskich co do metod realizacji Pakietu wewnątrz Unii Europejskiej. Na pewno Pakiet będzie dużym obciążeniem dla gospodarek opartych na węglu. W efekcie jego wprowadzenia może dojść do wzrostu bezrobocia, podwyżek cen energii, a nawet do zahamowania wzrostu gospodarczego. Co można zmodyfikować w propozycji Komisji Europejskiej? Możemy dążyć do wprowadzenia darmowej alokacji uprawnień dla elektrowni opartych na produkcji energii, benchmarku zróżnicowanego ze względu na rodzaj paliwa, jak również znacząco zwiększyć inwestycje w badania i rozwój technologii czystego węgla.

Panel dyskusyjny - Eksperti EU-ETS

Prowadzący Panel: prof. Krzysztof Źmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group

Przedstawiciele Kierowników Systemów Handlu Emisjami i Negocjatorów nowych państw członkowskich Unii Europejskiej:

- Polski - dr Olaf Kopczyński, Drugi Sekretarz Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli;
- Polski - Maciej Pyrka, Specjalista Inżynierijno-techniczny, Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji;

- Czech - Miroslav Řehoř, Registry Manager, Operátor trhu s elektřinou;
- Słowacji - Rudolf Vojvodik, Slovak National Emission Registry specialist, Dexia banka Slovensko.

W trakcie Panelu przedyskutowano narodowe kwestie problemów związanych z realizacją Dyrektywy EU-ETS.

Pan Miroslav Řehoř, reprezentujący czeskiego administratora uprawnieniami do emisji stwierdził, że dla jego kraju bardzo istotną kwestią jest zrozumienie postulatów Komisji Europejskiej włączającego do systemu małe instalacje. W Czechach 44 procent małych instalacji generuje mniej niż 1 procent emisji CO₂. Włączenie małych instalacji do Dyrektywy EU-ETS i Pakietu Energetyczno – Klimatycznego jest dla nich niezwykle kosztowne. Niepokojące jest również zjawisko przesuwania się władzy decyzyjnej od rządów państw członkowskich w kierunku władz unijnych. W Czechach dyskusja toczy się głównie wokół problemów związanych z produkcją ciepła oraz koniecznością odsunięcia w czasie obowiązku zakupu uprawnień dla tych instalacji, aby nie doszło do sytuacji załamania w sektorze ciepłowniczym.

Pan Rudolf Vojvodik, reprezentujący słowackiego administratora uprawnieniami do emisji, podniósł problem przesuwania się ciężaru podejmowania decyzji w kierunku władz unijnych. Każde państwo powinno mieć prawo podejmowania decyzji dotyczących kształtu lokalnej gospodarki ze względu na znajomość regionalnych problemów. Administrowanie na poziomie Komisji Europejskiej jest w tym zakresie mniej efektywne. Pan Rudolf Vojvodik wyraził również obawy związane z metodami dystrybucji uprawnień do emisji CO₂ i objęciem identycznym systemem wszystkich państw członkowskich, bez względu na ich lokalną specyfikę. Problemатyczny wydaje się także tryb prowadzenia handlu uprawnieniami i rejestr aukcji. Pan Rudolf Vojvodik poruszył temat zasadności włączania do systemu małych instalacji.

Pan Maciej Pyrka, przedstawiciel KASHUE, zwrócił uwagę na problemy wynikające z wprowadzenia Pakietu Energetyczno – Klimatycznego dla sektora energetycznego. W przypadku spadku konkurencyjności elektrociepłowni wywołanego włączeniem ich do systemu aukcyjnego, może dojść do znacznego zwiększenia produkcji ciepła w indywidualnych źródłach kosztem dużych jednostek i w efekcie wzrostu niskiej emisji. Niewłaściwy wybór drogi osiągnięcia celów pakietu spowoduje wzrost krańcowych kosztów wytwarzania energii i może doprowadzić do wzrostu ubóstwa energetycznego.

Pan Maciej Pyrka opowiedział się za wprowadzeniem benchmarku i granicznych cen uprawnień, jako mechanizmów mogących zniwelować wyżej wymienione negatywne zjawiska.

Pan Olaf Kopczyński, Drugi Sekretarz Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli, przedstawił uczestnikom konferencji sposób prowadzenia negocjacji i charakter dyskusji toczącej się na szczeblu europejskim w zakresie Dyrektywy EU-ETS. Podkreślił, że Polska w swoich działaniach nie chce być postrzegana jako przeciwnik wdrożenia Pakietu Energetyczno – Klimatycznego i redukcji emisji. Stałe Przedstawicielstwo aktywnie działa na rzecz właściwego przedstawienia stanowiska Polski na forum unijnym, ponieważ rozumie konieczność ochrony polskiego przemysłu i energetyki. Musimy przedstawić rozwiązania pokazujące możliwość realizacji założonych celów po niższych kosztach, jednak w efekcie trzeba znaleźć wspólne rozwiązanie.

Sesja III: Opcje i możliwe rozwiązania

**Prowadzący Sesję: Tadeusz Szulc, Wiceprezes ds. Energetyki,
Infovide-Matrix S.A.**

- Technologia czystego węgla i miejsce Polski w Europie - prof. Jerzy Buzek, Poseł do Parlamentu Europejskiego;
- Innowacja technologiczna w kontekście planu Europejskiej Strategicznej Technologii Energetycznej - SET - rezultaty alokacji finansowych - Krzysztof Rogulski, ORACLE Polska Sp. z o.o.;
- Gaz - Radosław Dudziński, Wiceprezes Zarządu, PGNiG S.A.;
- Import energii/połączenia transgraniczne/ Market Coupling - Grzegorz Onichimowski, Prezes Zarządu, TGE S.A.

Prof. Jerzy Buzek, Poseł do Parlamentu Europejskiego, prezentował możliwości rozwiązania problemów związanych ze wzrostem cen wywołanych koniecznością zakupu uprawnień do emisji CO₂. Polska może dużo zyskać dzięki aktywnemu poszukiwaniu nowych rozwiązań w zakresie rozwoju technologii czystego węgla - poprawa sprawności instalacji, spalanie w tlenie, CCS. Ceny uprawnień nie będą dla nas przeszkodą, a węgiel pozostanie konkurencyjnym paliwem, jeśli będziemy wytwarzać energię w sposób bezemisyjny. Polska może mieć znaczne sukcesy w zakresie budowy instalacji CCS, które możemy również wykorzystać do produkcji energii. Technologie czystego węgla

pozwalają także oddzielić CO₂, zamienić je na płynne paliwo do produkcji, posłużyć do produkcji gazu syntetycznego. Przyszłością naszego kraju może stać się bezpieczne i bezemisyjne wykorzystanie węgla lub budowa elektrowni nuklearnych.

O opcjach i możliwych rozwiązaniach w zakresie wykorzystania gazu mówił **Pan Radosław Dudziński, Wiceprezes Zarządu, PGNiG S.A.**. Wszystkie przesłanki wskazują na to, że de facto deficyt mocy w Polsce musi wystąpić, dlatego powstaje problem zapotrzebowania na budowę nowych mocy wytwórczych. W chwili obecnej, elektroenergetyka węglowa wymaga dużych inwestycji odtworzeniowych – z tego względu część nowych mocy może zapewnić gaz. W rzeczywistości wdrożenie Pakietu Energetyczno – Klimatycznego może okazać się dużą szansą dla rozwoju gazu, który obecnie w Polsce jest mniej konkurencyjny. Dużymi zaletami gazu są większa sprawność, obniżone emisje, niskie koszty inwestycji i krótszy okres realizacji projektów. Ponadto gaz jest atrakcyjnym paliwem do wytwarzania rozproszonego. Hamulcem rozwoju może stać się wzrost cen, które jednak mogą być zrównoważone przez inwestycje długoterminowe. Wzrost produkcji energii z gazu jest bardzo dobrze widoczny w Unii Europejskiej – najmłodsze moce wytwórcze to zwykle instalacje gazowe. Sektor gazowniczy staje się coraz bardziej aktywny – wśród planowanych inwestycji widać największy udział gazu. PGNiG S.A. zamierza zbudować 2 do 3 bloków opalanych paliwem gazowym. Ponadto realizowane są projekty dywersyfikujące źródła dostaw. Instalacje gazowe mogą pomóc Polsce przetrwać okres 2010 – 2013, w którym przewidywane są deficyty mocy.

O możliwościach technologicznych związanych z wdrożeniem Pakietu Energetyczno – Klimatycznego mówił **Pan Krzysztof Rogulski, reprezentujący firmę ORACLE Polska Sp. z o.o.**. Jednym z celów Pakietu Energetyczno – Klimatycznego jest kumulacja środków pozwalających na rozwój nowych technologii, dlatego w efekcie wprowadzenie Pakietu może przyspieszyć wdrożenie i rozwój technologicznego. Mechanizmy rynkowe i dostępne narzędzia, systemy bilingowe, pozwalają przedsiębiorstwom skutecznie zarządzać wielkością zapotrzebowania – trzeba tylko umieć je właściwie wykorzystać. Systemy bilingowe są specjalnie zaprojektowane w taki sposób, aby w jak najszerszym zakresie odpowiadały na potrzeby klienta oraz pozwalały obniżyć koszty (np. dzięki przystosowaniu liczników do obsługi różnych mediów). W rozliczeniach przesyłu mogą także znacząco pomóc specjalistyczne programy bazodanowe. Nowe systemy służące do obsługi klientów nawet bardzo dużych przedsiębiorstw potrafią rozróżniać wiele cech, pozwalają na rozdzielność danych i baz, a także na efektywną obsługę danych

pomiarowych. Tego typu rozwiązania pozwalają również na możliwość stymulowania działań po stronie klienta i elastyczne reagowanie na zmiany zapotrzebowania na energię elektryczną.

Prezentację poświęconą importowi energii, połączeniom transgranicznym i Market Coupling przedstawił **Pan Grzegorz Onichimowski, Prezes Zarządu, TGE S.A.** W chwili obecnej Polska posiada bardzo słabo rozwinięty system połączeń transgranicznych i niskie zdolności przesyłowe, co może doprowadzić do wzrostu uzależnienia od importu energii w sytuacji obniżenia się możliwości wytwórczych. Z drugiej strony możliwości importu również mamy mocno ograniczone. Jak dotąd nie rozbudowywaliśmy systemu połączeń w obawie o wzrost cen, tymczasem okazało się, że w wyniku koncentracji wytwarzania i obrotu, przy braku możliwości importu energii z zagranicy, ceny na polskim rynku i tak znacznie wzrosły. Musimy budować nowe połączenia i szukać nowych źródeł energii. Ze względu na potencjalny deficyt mocy na pewno będziemy potrzebowali uzupełnić bilans energetyczny importem, tym bardziej jeśli zdecydujemy się na budowę elektrowni jądrowej.

Konieczny wydaje się wzrost inwestycji w połączenia transgraniczne i krajową sieć przesyłową, w czym (w przypadku komercjalizacji połączeń) może pomóc kapitał prywatny. Do sieci powinny mieć dostęp wszystkie podmioty na niedyskryminujących warunkach, podobnie jak ma to miejsce w obszarach objętych systemem Market Coupling, w którym zdolności przesyłowe między krajami udostępniane na zasadzie transakcji na współpracujących ze sobą giełdach energii, działających po obu stronach granicy. Wprowadzenie Market Coupling przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności, ograniczenia działań monopolistycznych i znaczący rozwój handlu.

Sesja IV: Plan działań - zadania dla:

Prowadzący Sesję: Paweł Poncyljusz, Poseł na Sejm, PiS

- Rządu - Bernard Błaszczyk, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Środowiska;
- Przemysłu - Jerzy Obrębski, Zastępca Dyrektora Departamentu Rynku Biznesowego, Dyrektor ds. Klientów Kluczowych, POLKOMTEL S.A.;
- Nauki - prof. Janusz Lewandowski, Politechnika Warszawska;
- Komisji Europejskiej - dr Marzena Chodor, DG Environment, Komisja Europejska;
- Rynku - Andrzej Szymański, Prezes Zarządu, Landis+Gyr Sp. z o.o.

Pan Bernard Błaszczyk, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Środowiska zwrócił uwagę na znaczenie podejmowanych w chwili obecnej decyzji. Zmniejszenie emisji w Unii Europejskiej jest ważne, jednak nie zmienia to faktu, że największymi emitentami gazów cieplarnianych na świecie są Chiny, Indie i USA. W perspektywie wdrażania Pakietu Energetyczno – Klimatycznego Polska ma trudną sytuację, ponieważ jest w ponad 90 procentach oparta na węglu. Nie możemy pozwolić na przegłosowanie Dyrektywy EU-ETS w jej obecnym kształcie. Jesteśmy jednym z niewielu państw, które oficjalnie nadal próbuje zmienić zapisy. M.in. musimy stanowczo działać na rzecz włączenia do zapisów Dyrektywy określania limitów CO₂ w oparciu o wymiennie wskaźniki (benchmarks). Powinniśmy pokazać nasze dotychczasowe osiągnięcia w zakresie ograniczenia emisji. W kwestii obowiązkowego przeznaczania części przychodów z aukcji na działania w krajach trzecich (earmarking) Polska nie może pozwolić sobie na dzielenie się zyskami z krajami biedniejszymi, dopóki nie uda się nam zmodernizować energetyki zawodowej. Musimy inwestować w rozwój OZE, CCS, Funduszu Węglowego.

Zadania stojące przed przemysłem w kontekście potrzeb sektora energetycznego omawiał **Pan Jerzy Obrębski, Zastępca Dyrektora Departamentu Rynku Biznesowego, Dyrektor ds. Klientów Kluczowych, POLKOMTEL S.A.** Telekomunikacja może znacząco wesprzeć energetykę w zakresie wdrażania projektów wspomagających procesy zarządzania i odczytu. Możliwości technologiczne są ogromne. Na przykład potrzeby energetyki w zakresie wzrostu bezpieczeństwa może zaspokoić potrzebę zapobiegania awariom dzięki stałemu monitoringowi infrastruktury, podczas gdy smart metering ułatwia skuteczne zarządzanie popytem. Zdaniem Pana Jerzego Obrębskiego działania spółek energetycznych ułatwiłoby poprzez standaryzację rozwiązań wprowadzenie Operatora Systemu Pomiarowego.

Pan prof. Janusz Lewandowski, Politechnika Warszawska, zwrócił uwagę na rolę naukowców w stymulowaniu rozwoju. Naukowcy muszą przede wszystkim pamiętać o swoim podstawowym zadaniu, jakim jest stawianie trudnych pytań, jednak w chwili obecnej wiele osób nie stawia pytań w obawie przed wyszydzeniem. Zatraciliśmy gdzieś umiejętność prowadzenia działalności popularno-naukowej; naukowcy nie potrafią prowadzić dialogu z dziennikarzami, nie piszą artykułów. Powinno zostać ponownie powołane do życia Centrum Badań Strategicznych, które ułatwiłoby gromadzenie danych wyjściowych i umożliwiłoby bieżącą analizę pojawiających się problemów. Ważnym zadaniem jest również praca nad rozwojem nowych technologii.

Reprezentująca DG Environment, Pani Marzena Chodor, omawiała zadania jakie stoją przed Komisją Europejską. Pani Marzena Chodor przedstawiła podstawowe cele

polityki klimatyczno – energetycznej, poszczególne priorytety Pakietu Energetyczno – Klimatycznego, plan działania na rzecz bezpieczeństwa i solidarności energetycznej, których głównymi filarami są OZE i efektywność energetyczna. Komisja Europejska powinna wzmocnić działania w zakresie rozbudowy infrastruktury, poprawy efektywności, wzmacniania solidaryzmu pomiędzy państwami członkowskimi, rozwoju mechanizmów reagowania na sytuacje kryzysowe. W najbliższym czasie, w kontekście instytucjonalnym główne zadania dla Komisji Europejskiej to osiągnięcie celu 20 procentowej redukcji zużycia energii, przygotowanie spójnego stanowiska w zakresie polityki klimatycznej w perspektywie COP-15, ustalenia zasad promocji zrównoważonej generacji energii z paliw kopalnych w krajach rozwijających się, przygotowanie projektu dyrektywy ograniczającej emisje gazów cieplarnianych z transportu morskiego, a także realizacja działań związanych z implementacją Dyrektywy EU-ETS.

Na zakończenie, **Pan Andrzej Szymański, Prezes Zarządu, Landis+Gyr Sp. z o.o.**, na przykładzie wypracowanych przez swoją firmę rozwiązań, zaprezentował praktyczne sposoby wykorzystania oraz wpływ systemów teleinformatycznych na wzrost efektywności i rozwój rynku. Problemem wdrażania tego typu rozwiązań, znacząco ułatwiających zarządzanie przedsiębiorstwem, jest ich koszt, dlatego regulator powinien dokonać rozdziału korzyści. Infrastruktura smart metering daje dostęp do danych historycznych, pozwala na porównanie rachunków oraz przeliczenie średniego zużycia, co znacząco ułatwia zarządzanie zarówno po stronie dostawcy, jak i odbiorcy. Systemy te stają się elementem współtworzącym świadomość zużycia energii elektrycznej. Stanowią bardzo nowoczesny system kontroli obciążenia, dzięki czemu pozwalają na dynamiczną zmianę taryfy lub czasowe wyłączenia. Następnie Pan Andrzej Szymański przedstawił konkretne przykłady zastosowania i organizacji systemów teleinformatycznych w poszczególnych państwach europejskich, co przekonywało, że systemy smart metering mają znaczącą rolę w procesie budowy konkurencyjnego rynku, którego najważniejszymi filarami są dobrze poinformowani i potrafiący wykorzystać swoją wiedzę klienci. Zadaniem dla rynku są rozwój inwestycji, przemodelowanie i unowocześnienie procesów biznesowych oraz umiejętne wykorzystanie informacji.

WNIOSKI

Unia Europejska, w tym również Polska, stawia sobie za cel zintegrowanie polityki energetycznej z klimatyczną. Politycy próbują zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne

i energetyczne gospodarki przy jednoczesnej dbałości o środowisko naturalne. W chwili obecnej najważniejszym priorytetem jest obniżenie emisji gazów cieplarnianych w taki sposób, by wprowadzane zmiany nie doprowadziły do obniżenia poziomu efektywności energetycznej i nie spowodowały strat. W ramach Unii Europejskiej konieczne jest również prowadzenie polityki, która w swoich założeniach uwzględniałaby lokalną specyfikę i problemy.

W punktu widzenia Polski najważniejszymi zadaniami są:

- wprowadzenie Pakietu Energetyczno – Klimatycznego w takiej formie, która nie doprowadzi do obniżenia sprawności polskiej gospodarki, a nawet do recesji;
- wzrost efektywności energetycznej;
- wprowadzenie swobodnej konkurencji na rynku energii;
- uwolnienie cen energii elektrycznej;
- rozwój połączeń transgranicznych;
- dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii;
- rozbudowa nowych mocy wytwórczych i sieci elektro – energetycznej;
- rozwój nowych technologii w oparciu o najnowsze rozwiązania teleinformatyczne.

Wszystkie omawiane powyżej prezentacje oraz dyskusja podsumowująca zostały sfilmowane. Prezentacje i nagrania z konferencji umieszczone są na stronie internetowej firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. pod adresem: www.proinwestycje.pl. Nagranie, jak również poszczególne prezentacje można ściągnąć z sieci nieodpłatnie, dzięki czemu poruszana tematyka może dotrzeć do bardzo szerokiej grupy odbiorców.